A°. 1839. N°. 52.

ZONDAG DEN 30sten JUNIJ.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 28 Junij 1839.*

Bij den Heer Gouverneur Generaal *ad interim* ontvangen zijnde, het navolgend Koninklijk Besluit van den 10den Maart 1839, No. 101, houdende goedkeuring op de bepalingen voorkomende in de Publicatie, dd. 25 | 26 April 1838 (Gouvernements-blad van dat Jaar, No. 5), zoo wordt daarvan, tot algemeene kennisneming, aankondiging gedaan.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

16 MAART 1839.
No. 101.

WIJ WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE NASSAU, GROOT HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ. ENZ. ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordragt van Onze Ministers van Koloniën en van Justitie van den 5den November 1838, No. 67, daarbij overleggende eene Missive van den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, ten geleide eener Wet, houdende verklaring omtrent den waren zin en strekking van Ons Besluit van den 15den Augustus 1834, No. 35, betrekkelijk de toepassing van het oud Hollandsch Strafregt op alle zoodanige delicten waaraan Militairen, hetzij alleen of in complicitcit met inwoners der Nederlandsche West-Indische Bezittingen zich mogten schuldig maken, en waartegen bij het Militair Wetboek niet is voorzien, welke wet door den voornoemden Gouverneur Generaal, in afwachting Onzer nadere approbatie, voorloopig is gearresteerd den 25sten April 1838 en den volgenden dag is gepubliceerd.

Den Raad van State gehoord (advies van den 8sten Maart 1839, No. 20.)

Hebben goedgevonden en verstaan: de bovengemelde Wet van den 25sten April 1838, goed te keuren en te bekrachtigen, zoodanig, als dezelve in het Gouvernements-blad voor *Suriname* van den jare 1838, No. 5, voorkomt.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering dezes, waarvan een afschrift zal gezonden worden aan Onzen Minister van Justitie tot informatie en narigt, mitgaders aan den Raad van State tot informatie.

's GRAVENHAGE, 16 Maart 1839.

(Geteekend) WILLEM.
Van wege den Koning,
(Geteekend) VAN DOORN.
Accordeert met deszelfs origineel,
De Griffier ter Staats-Secretarij,
(Geteekend) A. G. A. VAN RAPPARD.
Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris Generaal *ad-interim* bij het Ministerie van Koloniën,
(Geteekend) B. J. ELIAS.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 28 Junij 1839.*

Bij resolutie van den Heer Gouverneur Generaal *ad interim*, van den 25sten dezer maand, No. 989 | 852, is de Heer SALOMON VAN PRAAG, geadmitteerd als *TRANSLATEUR* in de ENGELSCHE TAAL.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 29 Junij 1839.*

(25571) Alzoo H. M. WOLFF DE FRIDERICI, voor zich in privé, en als Gemagtigde van zijnen Broeder JACOB FRANÇOIS DE FRIDERICI en zijne zuster JOHANNA LOUISA DE FRIDERICI, Eigenaren van de Plantaadje *den Briel*, gelegen aan de *Motkreek*, en van den Houtgrond *Fridericiskamp*, gelegen in de *Mapanakreek*, zich bij rekeste aan den Heer Gouverneur Generaal *ad interim* heeft geadresseerd, met verzoek om de Slavenmagt van de Plantaadje *den Briel* af- en te mogen doen overschrijven op de Plantaadje *Munnikkendam*, en die van den Grond *Fridericiskamp* mede af- en te doen overschrijven op de Steen-Fabriek *Wolffsijver*.

Zoo is het, dat Zijn Hoog Edel Gestrenge goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle de genen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, door den Gouverneur Generaal *a. i.*, zoodanig worden gedisponeerd, als bevonden zal worden te behooren.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

ADVERTISSEMENTEN.

Militaire Nalatenschappen.

De Administrateur van Financien, roept bij dezen op, de Crediteuren der navolgende Boedels als:

Van den *2den Kapitein Ingenieur* A. QUISTHOUDT; — en

Van den *Chirurgijn der 3de Klasse*, J. M. PRINCE, overleden binnen deze Kolonie den 21sten Junij en den 20sten October des Jaars 1838, om vóór of op den 15den Augustus aanstaande hunne rekeningen in blanco ten zijnen bureele in te leveren.

Paramaribo den 27 Junij 1839.

De Administrateur voornoemd,
CH. LEERS.

(21998) Aan het DEPARTEMENT der *Onbeheerde Boedels*, zijn gedevolveerd, de navolgende Boedels, als:

Van JAN CREUTZMAN, (overleden op den 14den April 1839, aan boord van het Schip *de Goede Vrede*, Kapitein C. ZAAL) den 11den Mei 1839; en HENRY JACQUES ARBOUS, (overleden den 6den April 1839) den 29sten dito.

En worden mitsdien bij deze alle Crediteuren en Debiteuren derzelve opgeroepen, ten einde en op poene als bij art. 14 en 16 van het Reglement voor opgemelde Administratie is bepaald.

Paramaribo den 29 Junij 1839.

De fungerende Curators en Weesmeesters,
J. O. N. ENGELBRECHT.
CHs. LIONARONS.

Derde Advertentie.

(25557) Over *een* jaar en *zes* weken, den dag en datum nader te bepalen, zullen fungerende CURATORS bij het Departement der *Onbeheerde Boedels*, bij publieke Veiling, doen verkoopen:

De SUIKER-PLANTAADJE *VLAMMENBURG*, groot 2500 Akkers Land, gelegen aan de rivier *boven Commewijne*, ter linkerhand in het afvaren tusschen de Plantaadjen *Fauquenburg* en *de Dageraad*, en zulks met al derzelver *FABRIEKEN*, *GEBOUWEN*, *SLAVEN* en verder *TOEBEHOOREN*; aankomende den Boedel VOLKERT VAN HALM JACOBSZOON.

Paramaribo den 28 Junij 1839.

M. N. ARLAUD,
2de Commies.

(25551) J. J. en C. J. W. MUNTZ, zullen op Woensdag den 3den Julij e. k., des namiddags *vier* uren, ten Sterfhuize van hunne Moeder, Vrouwe SUSANNA GOEDE Weduwe JB. MUNTZ, door den Vendumeester S. F. FLU, doen verkoopen:

MEUBELAIRE GOEDEREN, *ZILVERWERK*, eene *KOE*, drie *SLAVEN*, met namen: *Primo*, *Premiere* en *Acoeba*, en wat verder ten voorschijn zal worden gebragt.

Paramaribo den 26 Junij 1839.

DEGENHARD & KRAMER.

(25541) Hebben ontvangen en bieden te koop aan:

VERSCHE *PROVISIEN*, *Utrechtsche* roode Kool in zuur, roode Zuurkool, Andijvie, Bloemkool, Tafel- Haagsche- en Chocolaad-Beschuit in trommels, Suiker-Jannetjes, THEE-BANKET en SUIKERGOED, Morellen, Brambozen.

Extra Roode Wijn in oxhoofden en kisten, Genever, Brandewijn, Seltserwater en vele andere *GOEDEREN* meer.

Paramaribo den 26 Junij 1839.

De Wed. S. J. CONTENT, Geb. PRINS

(3742) Heeft met de laatst aangekomene Schepen ontvangen en biedt tot *civiele* prijzen te koop aan, de volgende *GOEDEREN*, als:

Geborduurd Neteldoek, Nabaal Streep, Chirtings, Boekjes, Satinet, blaauw gestreept Nankinet, fijn geplooide Kinder Mutsjes, Doop Lijfjes, geborduurde Kinder Schoentjes, Negligé Mutsen, fijne Neteldoeksche Strooken, groote en kleine Kante Doeken, Shalons, Pelerines, Kante Kragen, Kante Tule en Neiges en meer andere *GOEDEREN*.

(25572) Kapitein F LANGE, voerende het Schip *Nicolaas Witzen*, is voornemens vóór of na den 15den Julij e. k., naar *AMSTERDAM* te vertrekken.

(25564) CATHARIN DE VRIES, twee Kinderen en een bediende vertrekken.

Mengelwerk.

EEN PAAR WOORDEN OVER DE VOORNAAMSTE BURGERPLIGTEN.

MOTTO.

Vrijheid, zonder gehoorzaamheid aan de wetten is niet denkbaar.

CICERO.

Voor hem, die gewoon is over den aard en het wezen der zaken eenigzins na te denken, en een welgeplaatst hart in den boezem om

draagt, kan de vraag: welke pligten den leden der burger-maatschappijen ter vervulling opgelegd zijn, niet moeijelijk vallen om te beantwoorden. Immers hij gevoelt hetzelve, dat een ieder behoort medetewerken ter bereiking van het voorgestelde doel: de handhaving namelijk van rust en veiligheid, de waarborging van elks regten, en de bevordering van onderling geluk en welvaart. Wie toch kan het eindoogmerk zonder de middelen begeeren; — wie aanspraak maken, om in de maatschappij een rustig en gelukkig leven te genieten, die, in plaats van daarvoor te waken en te zorgen, zelf de rust verstoort en het geluk verwoest? — Neen, er wordt eene *gezamenlijke* medewerking gevorderd, en het bovenvermelde hoofddoel te bereiken: — en op de vraag:

»*Waar bloeit het heil der maatschappij?*
»*Waar kent het volksgeluk geen perken?*
Geeft hij zonder aarzelen ten antwoord:"
»*Waar aller kracht, gereed en blij,*
»*Tot aller nut blijft medewerken.*"

Een der eerste en voornaamste burgerpligten is, de wetten te eerbiedigen en dezelve getrouw nateleven. — Zij toch zijn de hoeksteenen van, en de pilaren op welke het maatschappelijk gebouw rust; zij zijn de waarborgen der maatschappelijke voorregten. Zonder wetten kan er geene orde, geene rust, geene veiligheid bestaan; — zonder dezelve is de vrijheid een goochelspel, en de maatschappelijke zamenleving verkeert weldra in een roofen moordhol. — En zal dus wel niemand gevonden worden, die het erbiedigen van en gehoorzamen aan de wetten niet beschouwt als eenen voornamen burgerpligt. Hij trouwens die zoo dwaas is, om in de onvolkomenheid der wetten, eenen grond te zoeken, om dezelve niet te eerbiedigen, of die een zamenstel vordert zonder leemten of gebreken, doorwandelt met zijne loszinnige gedachten de wereld der idealen! ja, er moest als het ware eene wetgeving uit den hemel afdalen om aan dit benedenrond zulk een geluk te schenken!

»*Gehoorzaamheid aan wijze wetten,*
»*Verheft der volken naam,*
»*Veel meer dan klank van krijgstrompetten,*
»*Of de oorlogsroem der faam!*"

Maar G. lezer! ik vestig uwe aandacht op eenen tweeden pligt, naauw met den eersten verbonden. Ik bedoel de achting jegens en het vertrouwen op hen, die de maatschappij besturen. Onmisbaar zijn de wetten, doch onmogelijk is het bestaan eener geregelde maatschappij zonder regering. — (§) Eene scheepshulk zij hier, dunkt mij, een gepast beeld ter opheldering. — Is het toch niet een der voornaamste pligten van het scheepsvolk, den bevelhebber te eeren, vertrouwen in hem te stellen, aan zijne wettige bevelen te gehoorzamen, en ijverig en getrouw mede te werken om het schip de gewenschte haven te doen binnenloopen of het doel der reize vervuld te zien? — Zoo ook is het de pligt van de leden der burgermaatschappijen, achting te betoonen en vertrouwen te schenken aan hen, die het roer van het staats-schip in handen hebben en de volksreize besturen. Immers, even als de scheeps-bevelhebber, zoo vereenigt het hoofd eens volks, welken titel hij voere, de verschillende belangen tot één belang; is hij de verheven persoon die het toezigt moet houden over alle die magten, tot handhaving der wetten en de uitoefening van geregtigheid, ingesteld.

»*Zoo bloeit een staat, waar pligtbetoon*
»*Een bronwel wordt van heil en zegen;*
»*En daar is welvaart aller loon!*"

Een derde hoofdpligt is, dat de leden der burger-maatschappij onderling elkanders geluk trachten te bevorderen. — Geen burgerpligt is er G. L., die sterker spreekt dan deze. — De mensch toch leeft in de maatschappij, om dat hij zich voorstelt, met anderen vereenigt, gelukkiger dan op zich zelven te kunnen wezen. Wat is derhalve natuurlijker, dan dat allen, die denzelfden wil en dezelfde bedoeling hebben, elkander zoo gelukkig maken als in ieder vermogen is? Het is een stilzwijgend verbond hetwelk zij met elkander gesloten hebben. Het is de hoofd voorwaarde van elke maatschappelijke vereeniging. Het is, het in beoefening brengen van de leerrijke muntslag onzer groote vaderen: *door eendragt worden kleine dingen groot!*

»Statig rolt de landstroom henen,
»En drenkt wat aan zijne oevers groeit;
»Uit honderd beken zaamgevloten,
»Is hij op 't hoog gebergt ontsprooten,
»En uit de zaam vereende plassen,
»Zal de breede stroom eens wassen,
»Die zegen spreidt door 't vruchtbaar land!"

L.

(§) Teregt zegt FREDERIK II. »dat de volken noodig gevonden hebben voor hunne rust en hun behoud, *Regters* te kiezen, om hunnen geschillen af te doen; *Voorstanders* om hun te verdedigen tegen hunne vijanden; *Vorsten* om hunne verschillende belangen te vereenigen."

Matrimoniomanie.

De zucht om huwelijken tot stand te brengen schijnt sommigen menschen, als het ware, aangeboren, doch van het aanknoopen van echtverbindtenissen niet slechts eene kostwinning, maar zelfs eene voordeelige speculatie te maken, is, dank zij onzer mindere verbastering van zeden, meer geschikt voor individu's der zoogenaamde groote natie, dan voor de nog altijd aan de voorvaderlijke kieschheid hechtende Nederlanders.

Het eerste huwelijks-bureau, dat in der tijd veel opgang maakte, werd in 1805, onder het bestuur van zekeren Vuillaume, te Parijs, gevestigd. Van de middelen, waardoor de ondernemer trachtte de bedoelingen zijner begunstigers te bereiken, zullen wij niet gewagen; zij zijn te verscheiden, en ook veelal te gelijk aan die van andere verhalen, omtrent dit onderwerp bekend. Het eenige, waarom wij over de onderneming des heeren Vuillaume spreken, is, om dat hem in lateren tijd de naam werd gegeven van entrepreneur-genéraal der huwelijken voor het groote leger, daar Napoleon zich vaak van hem bediende om zijne officieren, in zoo verre hij zich zelven niet met die zorg wilde of kon belasten, uit te huwelijken, en daardoor in de gelegenheid te zijn eenige voorbeelden aan te halen, ten bewijze, hoe de Keizer de belangen zijner maarschalken, generaals en kolonels in dezen zelf behartigde.

Veertien dagen vóór dat de veldtogt van 1809 zou beginnen, het Napoleon den maarschalk Augereau, Hertog van *Castiglione*, bij zich ontbieden, en zeide:

»Augereau, gij moet in het huwelijk treden."

»Maar, Sire! ik ben niet jong meer, welke vrouw zal mij hebben willen?"

»Een maarschalk kan altijd eene vrouw vinden, doch ik raad u spoed te maken, want binnen veertien dagen moeten wij marcheren."

Augereau was een oud grenadier der Fransche garde, en dus aan volstrekte gehoorzaamheid gewoon; hij maakte zich gereed om de bevelen des Keizers te gehoorzamen, met dezelfde vaardigheid, waarmede hij vroeger, op het commando van den korporaal, het geweer presenteerde. Terstond steeg hij in het rijtuig, liet zich naar zijn' notaris brengen en viel als eene bom in het kabinet van den heer Péan de St. Gilles.

»Mijnheer Péan, ik moeten trouwen."

»Mijnheer de Maarschalk begeert dus een huwelijks-contract?"

»In geenen deele, ik moet eerst eene vrouw hebben; de Keizer wil, dat ik huwen zal, en dat wel zonder dralen; ik kan niet langer dan veertien dagen te Parijs blijven."

»Waart gij een half uur vroeger hier gekomen, heer Maarschalk, dan zoudt gij een beminnenswaardig meisje bij mij hebben aangetroffen, dat u misschien niet ongevallig ware geweest. Zij is van edele geboorte, ja behoort tot eene aanzienlijke familie; maar haar vader is een emigrant en heeft geen geld."

»Ik heb genoeg voor ons beiden, hoe heet zij?"

»Mejuffer de Chavrange; zij behoort tot een der voornaamste huizen van Franche-Comté; zij is zeer schoon en slechts twintig jaren oud."

»Dat is wel wat jong: maar ik geloof, dat zij mij wel zou behagen, wel te verstaan, wanneer ik haar niet tegen sta."

»Dat denk ik niet, heer Maarschalk."

»Goed. Geef dus eene soirée, bij voorbeeld, heden avond."

»Ik zal den vader en de dochter noodigen."

»Des avonds bevond de Maarschalk zich in de salon van den heer Péan de st. Gilles, en werd aan den baron De Chavrance en deszelfs dochter voorgesteld. Terstond deed hij aanzoek om de hand der laatstgenoemde; hetzelve werd mede dadelijk aangenomen, en tien dagen later was mejuffer De Chavrance hertogin van *Castiglione*.

De Keizer liet aan zijne maarschalken de vrijheid, zich naar hunnen zin eene vrouw te kiezen, doch hij bediende zich van zijne generaals, aides-de-camp, kamerheeren, enz., om het groote stelsel van vereeniging van den nieuwen adel met den ouden, hetwelk hij gevormd had, in werking te brengen. Hij liet de erfdochter der edelste familiën opsporen, en vereenigde haar tegen wil en dank met de hertogen, graven en baronnen, die hij tot dien rang verheven had. Om die gezinnen, welke eenigzins weigerachtig waren, te bewegen hare toestemming te geven, was het meestal voldoende, dat men aan dezelve een gedeelte harer, gedurende het schrikbewind, verbeurd verklaarde goederen teruggaf.

Op den wijze werden de graaf Lobau en de generaal graaf Klein, aan de beide zusters, gravinnen van Arberg, uitgehuwelijkt. Door hetzelfde middel, en hetzelfde stelsel volgende, vereenigde hij den hertog van Aremberg, toenmaals kolonel van het 27ste regement jagers te paard, met eene der juffers de la Pagerie, eene verwante van de Keizerin Josephine.

Vóór dat hij naar *Rusland* vertrok, vatte de Keizer het voornemen op, om in eens twaalf generaals en kolonels zijner garde uit te huwelijken. Niet zoo maar terstond twaalf erfdochters gereed hebbende, besloot hij het noodige getal uit het keizerlijk instituut te *Ecouen* te nemen, en schonk aan elk derzelve eenen bruidschat van 200,000 frs.

Deze huwelijken werden voltrokken; de oudste der jonggehuwde dames was nog geen veertien jaren oud, maar, volgens de termen van het Burgerlijk Wetboek, kon de Keizer van den bij de wet bepaalden ouderdom dispensatie verleenen, en deed zulks. Toen de huwelijksplegtigheid geëindigd was, keerden mevrouwen de gravinnen en baronessen naar de school terug, en werden uitgenoodigd, om verder hare studiën voort te zetten, onder belofte, dat wanneer zij zich regt zoet gedroegen, hare gemaals haar in de spreekkamer zouden komen zien.

Na den Russischen veldtogt waren reeds negen dier jonggehuwden weduwen; eene van haar was gehuwd geweest met den generaal Caulincourt, broeder des hertogts van *Vicenze*, welke in den veldtogt bij *Moscou* door eenen kanonskogel was gedood.

Doch het waren niet enkel maarschalken en generaals, waarvoor de Keizer zich verpligt oordeelde zorg te moeten dragen; tot de officieren van zijn leger behoorde een zeker getal lieden, waaraan hij geloofde eene bijzondere belangstelling schuldig te zijn. Dit waren de zoodanigen, die, op het slagveld verminkt, der dienst hadden moeten vaarwel zeggen. Met eene geheel vaderlijke zorg voor zijne oude wapenbroeders vervuld, zag de Keizer met smart hunnen ouderdom te gemoet, als wanneer deze officieren, als het ware, uit den kring hunner betrekkingen geraakt, der afzondering zouden ter prooi worden. Hij kwam daarom op het denkbeeld, den heer Vuillaume last te geven, hun, zoo veel mogelijk, eene vrouw te bezorgen. Om zulks des te gemakkelijker te maken, gaf Napoleon, in vergoeding voor afgezette armen en beenen, posten bij de bijzondere en rijks-belastings-bureaux, bij die van het zegel, der loterijen en der regie, terwijl de ondernemer Vuillaume voor elk gesloten huwelijk eene premie ontving, en aan het vertrouwen des Keizers eerlijk beantwoordde.

Te PARAMARIBO, *bij* J. J. ENGELBRECHT.